

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravištvo
ul. del Lavatolo št. 1, I.
TELEFON 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 vin.
Inserati se računajo na milimetre v širini ne kolone, in sicer po 8 vin. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol leta in za četrt leta razmerno.

— Glasilo „Narodne delavske organizacije“ v Trstu. —

Po stavki v Ajdovščini.

Vspreh stavke. - Shod v Ajdovščini. - Shoda minule nedelje v tržaškem „Narodnem domu“ in v Ajdovščini. - Socijalno-demokratsko časopisje.

Vspreh stavke.

Nekaj časa pred stavko, ko je že valovilo bojno razpoloženje v vrstah naših tovarišev in tovarišic v Ajdovščini, je „Narodni delavec“ razmotril položaj delavstva v Ajdovščini. V svoji 21. številki od dne 22. maja 1909 je na uvodnem mestu, pod naslovom „Trpinčenje naših tovarišev v Ajdovščini, ali bode temu kmalu konec?“ pisal sledeče: „Menda ga ni kraja širom slovenske domovine, da, lahko rečemo, širom avstrijske državne polovice, kjer morajo delavci prenašati razmere, ki jih morajo prenašati v Ajdovščini. Sužnji v službi, sužnji v javnem življenju, sužnji pri domačem ognjišču. To je žalostna, vnebovpijoča sinteza trpinskega življenja naših tovarišev v Ajdovščini. Ali ne spada tudi Ajdovščina v vrste civilizirane Avstrije? Ali ni tudi v Ajdovščini prodrlo spoznanje najelementarnejše socijalne pravičnosti, ki nujno zahteva spoštovanje delavca kot so človeka, ki po izvršeni službi ima pravico do svobode, do uporabljenja prostega časa v svrhe, ki so mu všeč? Ne. Vse te prirojene pravice se priznavajo danes, ko se dan za dnevom ustanovljajo društva v obrambo živali, živinam, to se pa še danes noče priznati domačim delavcem v Ajdovščini. Naši tovariši v Ajdovščini niso samo sužnji, oni so — po mnenju vodstva predilnice — živali!! In zaključil je takrat naš list svoj članek z besedami: „V svoji vojni za dosego svobodnega življenja v svobodni slovenski domovini bodo nas, tržaške tovariše, našli v prvih vrstah. A upamo da v tej sveti vojni najdemo v naših vrstah vse slovenske delavce, katerim je do tega, da zmaga pravičnost, svoboda, delavska ideja!“

Tako smo takrat pisali pred stavko. Danes — po stavki ne moremo si kaj, da bi ne ponovili gorenje opazke, v katerih je izražena vodilna misel vsega gibanja vodilni motiv in glavni povod stavke. „Dosega svobodnega življenja“, „odstranitev krvopija Kovača“, to je bila ona splošna, globoka želja in poglavitna zahteva ajdovskega delavstva, ki ga je v svetem navdušenju poglavalno vojno za življenje ali — smrt. Da, delavstvo si je bilo svestno gospodarskega položaja, delavstvo ni prezrlo možnosti, da vodstvo predilnice odgovori na stavko zaprtjem tovarne. Delavstvo pa je, ne glede na to, hotelo v boj za svobodo, „dar v kom sva blaga Višnji nam Bog je do“. In — delavstvo je zmagalo. Podrlo je dosedanje stavbo krutega zatiranja in tepanja delavstva. Kakor ptica Feniks je ajdovsko delavstvo po krvavih dogodkih od 25. julija t. l. vstalo iz praha — preporejeno... Moralo je plačati svojo svobodo, priznanje svojih človeških in socijalnih pravic z lastno krvjo, — a zmagalo je... Pred isto tovarno, kjer je donel desetletja vsakdanji pozdrav krutežev „Windische Hunde“, je dne 29. julija t. l. po sklenjenem primirju prikratk donel iz ust generalnega ravnatelja Amanna, pristni slovenski pozdrav zbranemu delavstvu: „Dobro dan, moji dragi delavci!“ Sistem je bil porušeno... Delavstvo je bilo rešeno. Delavstvo je bilo rešeno. Delavstvo je doseglo jamstvo lepše bodočnosti, ker si njegova „Narodna delavska organizacija“, ta njegova odločna in nepogljiva braniteljica in zagovornica priborila priznanje svojega obstoja od strani delodajalcev. Vsa vpadavska dolina se veseli vspeha ajdovskih predilcev in predilk. Nad Ajdovščino je zavladalo novo življenje. Stavkujoči so

dobili 10% doklado na plačo tekom 7 mesecev vsako leto. A to ni vse. Stavkujoči bodo dobili še tekom tega leta ostali zahtevani povišek v polnem obsegu. V tem oziru ne more biti dvoma in to v najbolje predsedstvo akcijske družbe, ki si zaveda, kaj bi pomenjalo neizpolnitev slovesno dane obljube.

Ali so tedaj stavkujoči res zmagali? Da, oni so zmagali in žnjimi stvar, ki so jo tako zvesto zastopali. Vresničila se je nada, ki smo jo pred stavko izrekli v gori omenjenem članku od 22. maja t. l. V tej sveti vojni smo namreč res našli v naših vrstah vse slovenske delavce, hkrati in vnete borilce za pravičnost svobodo in — delavsko idejo!

Shod v Ajdovščini.

se je vršil v petek, dne 29. julija t. l. ob 4. uri popoldne na Bratinovem dvorišču. Delavci so se morali izreči za sprejetje oziroma odklonitev po vodstvu predilnice stavljenih ponudb. Prostrano dvorišče je bilo nabito. Predsednik ajdovske podružnice tov. Reyer je po kratkem pozdravu podelil besedo ajdovskemu šupanu gosp. Ignacu Kovaču.

Isti je pred vsem poročal, zakaj je občinsko starešinstvo poseglo vmes ter soglasno pooblastilo njega in podžupana, g. notarja Artura Lokar, naj ponudita svoje posredovanje predsedništvu akcijske družbe v Trstu. Dotaknil se je tudi pogovora, ki sta ga on in podžupan imela s namestnikom v Trstu, prešel je na sestanek v Gorici, kjer so delodajalci in delavci vendar našli nekak sporazum, ter prosil stavkujoče v imenu občine, naj dobro prevdario in sprejmejo ponudbe.

Nato je poročeval tov. dr. J. Mandič v dolgem govoru pojasnjeval stajkujočim položaj. Popolnoma stvarno in objektivno je navajal in pretehtal posamezne koncesije, ki so jih delodajalci slednjič pripravili storiti delavcem. „Ne pričakujte od mene, da bom Vam svetoval, da sprejmete ali odklonite ponujani Vam kompromis. Moja naloga je-le, da Vam nepristransko podam pravo sliko o vspelu stavke in o vrednosti posameznih koncesij, ter da potem sami sodite, ali kaže sprejeti ponudbe in odložiti orožje ali zavrniti iste in nadaljevati boj“. Zagotavljal je pa ob enem, da N. D. O. ne bo niti sedaj pustila stavkujoče na cedilu, marveč da se bo ravnala po sklepu in volji stavkujočih.

Zborovalci so burnim ploskanjem izražali svoje pritrdjevanje in ravno tako so navdušeno odobravalj izvajanja podžupana c. kr. notarja A. Lokar. Le ta je v navdušenem govoru slavil N. D. O. in njene voditelje ter poudarjal, da je zmaga na strani delavstva. V kraznih besedah je vabil vse delavce in delavke, naj se trdno oklenejo N. D. O. za nadaljnje zmage.

Tov. Reyer je odločno reagiral na napade in obrekovanja tov. dr. J. Mandiča in Jakliča v „Slovenecu“. Predlagal je ob splošnem pritrdjevanju, naj se pošlje slovenskim časopisom protestno noto.

Tov. Budihna je predlagal, naj se sprejme ponudba delodajalcev, ki pomenjajo velik uspeh delavstva.

Tov. Reyer je na to dal na glasovanje motivirano resolucijo (ki smo jo v zadnji številki priobčili), s katero se sklone sprejeti ponudbe delodajalcev, pverniti se na delu in oprijeti se N. D. O. v dosego popolne zmage na polju meznega vprašanja.

Stavkujoči in stavkujoče so soglasno in navdušenimi klici sprejeli resolucijo.

To je dalo povod tov. dr. J. Mandiču, da je proslavil zvestobo štrajkujočih do N. D. O. njihovo vstrajnost in zares vzorno disciplino; zahvalil se je notarju gosp. Arturju Lokar, da je v vznešenih besedah slavil „Narodno del. organizacijo“ g. namestništvemu koncipistu g. Eugenu Zupančiču, da je v imenu vlade bodril delavce k nadaljnjemu kulturnemu delu in tov. Reyerju, da je, zaključuje shod povdarjal veliko važnost tega dne.

Vsega delavstva se je bilo polastilo neopisno navdušenje. Stopili so v vrste, čes 600 značajnih mož in žensk ter se začeli pomikati proti tovarni. A poprej je več poštenih in žuljavih rok prejelo tov. dr. J. Mandiča ter ga dvignilo na ramena, hoteč ga nositi po mestu. Bil je to zares ganljiv prizor. A v tem vznemirjenju je krepko donela po zeleni Vipavi slovanska himna „Hej Slovani...“ Tako je bil tedaj konec 8. tedenske stavke... Pred tovarno je čakal na delavstvo generalni ravnatelj Amanna ter je prvič pozdravil v slovenskem jeziku delavstvo. Zagotavljal je, da bodo od sedaj naprej imeli v njemu — očeta. Dr. J. Mandič je opozarjal g. Amanna, da je po zaslugi stavke delavstvo, dosedaj tolpa nezavednih ovčic, naraslo do — organizirane armade ter priporočal g. Amannu naj za Boga ne pozabi nikdar, da — kdor hoče biti spoštovan, mora sam druge spoštovati!

Shod v tržaškem „Narodnem domu“

V veliki dvorani tržaškega „Narodnega doma“ se je minulo nedeljo vršil shod, na katerem je tov. dr. Mandič poročal o stavki v Ajdovščini in o doseženih vspehih. Tov. dr. Mandič je povdarjal, da je shod bil potreben, ker je ravno tržaško delavstvo posebno častno sodelovalo pri stavki vsled česar ima pravico zvedeti, zakaj se je prav za sprav toliko trudilo in žrvovalo. V živih barvah je govornik slikal žalostne razmere v Ajdovščini pred stavko ter dokazal, da je stavka bila neizogibna, ker je slednjič povsod prodrlo spoznanje, da je štrajk edino sredstvo odreditve. Točko za točko je govornik analiziral posamezne zahteve delavstva ter s istimi primerjal dosežene vspehe. Zelo obširno se je bavil tudi z tekom pogajanj v Gorici ter opisoval kako izgleda Ajdovščina — po stavki. To priliko je porabil tov. Mandič, da vabi vse slovenske in jugoslovanske delavce pod modro zastavo N. D. O., potom katere naj primoremo vsemu našemu delavstvu do svobode in do blagostanja, ki jo mora steherni slovenski delavec uživati na slovenski zemlji.

Delavstvo je z burnim odobravanjem vzelo na znanje poročilo, na kar je tov. S. Krizmančič zaključil ta znameniti shod.

Shod u Ajdovščini.

Isti dan (v nedeljo, dne 1. avgusta t. l.) popoldne so se ajdovski delavci in delavke zopet zbrali na shod v Ajdovščini, da se na slovesen način zahvalijo svojim voditeljem, N. D. O., tržaskemu n. č. delavstvu. Govorili so, burno aklamirali tov. Reyer, Budihna in dr., na kar se je odposlal brzoglavni pozdrav češko narodno socijalnemu delavstvu v Prago in naši N. D. O. v Trstu brzoglavka sledeče vsebine:

Na današnjem shodu zbrani tovariši in tovarišice ajdovske podružnice pošiljajo najpresrečnejšo zahvalo svojim tržaškim tovarišem ter kličejo: Slava Vam! Odbor.

Stavka in socijalno dem. časopisje.

Ali je „Il Lavoratore“ še delavski list?

Dočim je „Il Lavoratore“ z začetku stavke previdno molčal tako da je izgledalo, da se hoče vsaj enkrat postaviti v pozo trezno in dobrohotno mislečega politika, je isti v svoji številki od 28. julija t. l., kar vrgel krinko raz sebe. S očividno sofistiko in skrajno zvito argumentacijo hoče „Il Lavoratore“ dokazati da je stavka, vpriporjena po podružnici N. D. O. v Ajdovščini, zasledovala same nacionalistične namene in da je bila napovedana ravno v času neugodne tržne konjunktore, to pa radi tega, ker je tako konveniralo debelim akcijonarjem ajdovske predilnice!!

Voditelji stavkujočih so po podtikanju „Lavoratora“ tedaj naravnost zastopali interese delodajalcev, ki so velevali zapreti tovarno radi slabih kupčij! A to se je ravno moralo dseči potom stavke!! To je nekaj tako grozovitega, da se človek mora nehoti prijeti za lase in vprašati, od kod jemljejo gospodje pri „Lavoratoru“ toliko peklenške hudobije? Ali hočejo sodrugi, mesto, da bi delali za utrjenje javne morale, kar bi vendar odgovarjalo njihovu programu, res postaviti vso moralo na glavo? Ne, na tako zlobna, neumna in fantastična podtikanja ne moremo in ne maramo odgovarjati, ker bi s tem padli na nizki nivo mazačev okoli „Lavoratora“. Zato pa hočemo opozoriti tovariše na dve dejstvi.

1. da je propozno razpravljati danes o dobri ali slabi konjunkturi, o več ali manj primernom času stavke, ko danes posebno po izvajanjih tov. dr. Mandiča na nedeljskem shodu v „Narodnem domu“, zna vrabec na strehi, kako je prišlo do stavke in zakaj ni bilo možno počakati na boljšo konjunkturo;

2. da bi ravno socijalno demokracijo v Trstu morala oblitati rdečica sramu, ko očita drugim da so izbrali neugoden čas za proglasitev stavke a ve danes vsakdo in posebno dobro prijatelj „Delavskega doma“ dr. Ferruccio Cimadori, da so socijalni demokratje vpriporili leta 1908. stavko težakov ravno v času, ko so kupčijske zveze bile tako slabe, da bi ne bile mogle biti slabše. Socijalni demokratje naj lepo pometajo pred svojim pragom in naj za Boga ne pozabijo, da so oni stopili v stavko meseca decembra 1907. leta, to je v času, ko so vsi delodajalci sklicnje se na splošno znano svetovno obrtno depresijo bili pripravljene, rajše zapreti na nedoločen čas vse trgovine nego da bi socijalno demokratičnim voditeljem (takratnemu, sodrugu Silv. Pagniniju in dr.) priznali tudi 1% poviška. In stavka je bila pon-srečena in bi se bila gotovo popolnoma ponesrečila, da ni stopil v ospredje „deus o machina“ v osebi Nj. Prejasnosti c. kr. avstrijskega namestnika princa Hokenlohe, ki je, zastavivši ves svoj upliv, izsilil za socijalite 10% povišek ter stem obvaroval socijalno demokrate vsaj navedeno popolne katastrofe. To so dokazana dejstva. Temu nasproti proglašamo na ves glas, da je bila nepreklicna volja vseh trpinov in dosedanjih sužnjev v Ajdovščini, streti verige čim prej, pa naj bo že stanje svetovnega tržišča povoljno ali nepovoljno. Tako je in nikakor drugače, gospodje deklamatorji okoli „Lavoratore“! V svoji zadnji številki od 4. julija t. l. ste se zopet z prisojeno Vam neprivoščilostjo zagnali v nas in posebno na oseb

našega tovariša dr. Mandić-a ter ponovili grdo obdolžitve, da so voditelji stavke vodili stavko quasi po nar. čilu kapitalističnih magnatov okoli Brunner-ja in da je tov. dr. Mandić s stavko izvršil čin nacionalistične propagande!! Da se Vi le šalite in da Vaše besede nimajo nikakoršne resne podlage, morate sami priznati, ko v naslednjem odstavku pravite doslovno: „Sicer kdor se zadovoljuje, živi“, kar bi v pristni slovenščini pomenjalo: „če je ajdovski delavec prav, je tudi nam, sodrugom, prav“. No, vendar! Vendar morate priznati, da ni izključena vsaj možnost, da so ajdovski tovariši zadovoljni, zelo zadovoljni z doseženim vspehom, z vodstvom stavke, in posebno z „izdajalcem“ tov. dr. Mandićem. A da postane ta možnost gotovost, Vam hočemo še povedati, da so vsi stavkajoči res prav zadovoljni s izidom stavke, da so se vsi tesno in zvesto sklenili N. D. O. pod zastavo s katero hočejo v najkrajšem času spopolniti svojo zmago. Še več, da so delavci in delavke v Ajdovščini po „ne v s p e h u“ iz lastne inicijative in v odsotnosti zastopnika osrednjega vodstva v Trstu, sklicali v Ajdovščini shod, na katerem so ob viharjem pritrjevanju izrekli svojo presrečno zahvalo „izdajalcem“ in vodstvu osrednjega odbora v Trstu in odposlali gori priobčeno brzojavko v Trst. Tako praznujejo naši tovariši izid stavke. „Konec je krona delu“. Kaj ne? Kako so pa temu nasproti, odpustite nam majhne indiskrecije, Vaši sodrugi — zasebni težaki slavili konec lanjske stavke, uprizorjene ravno tako v času slabih trgovskih razmer? S tem, da so preklinjali vodstvo, ki jih je poglaval v stavko in trumoma obračali hrbet „Delavskemu domu“. Menda se na vse to še spominjate? Na vsak način se bo pa naše delavstvo še dolgo spominjalo, kako ste Vi, pretežna delavska stranka, branili v javnosti interese slovenskega delavstva s tem, da ste skušali rušiti disciplino stavkajočih in njih zaupanje do vodstva in do zmage. Vse to na čast in slavo gg. Leopolda Brunner d. ra Cimadori in dr. Prišlo je tako daleč, da se moramo res vprašati: Ali je „Il Lavoratore“ še delavski list?

Še o nalogah novodobnega socializma.

Naloge novodobnega socializma — teh je veliko. Vse vsebujejo v sebi, kar je v zvezi s pravim novodobnim socializmom. z napredkom in zahtevno časa.

Mi smatramo za eno prvih njegovih nalog, da oživimo v sebi zavest samobitnosti in moške samozvesti. Ko smo to dosegli — ali pravzaprav, če hočemo to doživeti — moramo z vsemi sredstvi pripomoči svoemu narodu do napredka. I seveda je res, da smo siromaki, ki jih malokdo onih, ki se jim dobro godi, posluša, res je, da bi ne mogli biti učitelj vsemu narodu. Ampak med svojimi somišljeniki, med onimi, ki že korakajo pod našim praporjem, med temi lahko sejemo seme svojega naziranja in prepričanja. Pedagogi, vesoljni in edini, bi ne hoteli biti, toda po svojih močeh in zmožnostih bi le radi pomagali tudi najširšim masam do še večjega duševnega obzorja. To delo nam

ni težko. Spricho priznane nadarjenosti in ukaželnosti naših ljudi bo to in je za nas prijetno in hvaležno delo. Ne, samo predočevati ljudem težkočo in žalostno, obupno stanje človeštva — to gotovo ni naš namen. Samo senco jim pokazati — ne, tudi sonce, zlato in čisto in večno. To naj tudi vidijo, v njem naj se divijo. Zakaj potrebni so tudi veselih trenutkov. Bridkih razočaranj nam nudi življenje samo. Kaj je vendar lepšega nego, če napolni velika masa ukaželnih, mladih in starih, dvorano in poslušajo in čutijo in drhte ob besedah poka in patriarhalnega tovarištva. Ne, tu ne more biti iskanje latnega „jaz a“, temveč tu ima mesto samo stvar sama in pa njeni plemeniti namen.

Saj vemo. Visokorodni knezi, — kakor pravimo — na primer knez Kropatkin ruski se niso sramovali, kljub temu, da so bili vzgojeni v konvencionalni atmosferi pretiranih formalnosti in predsodkov, se niso sramovali nastopiti poti med najprostejše ljudstvo. Na Francoskem in v Švici in Angleški so imeli ti ljudski apostoli največ prostosti. Njihovega delovanja ni zasledovala državna oblast, bodisi ker si je mislila, da je pouk ljudstva splošnemu napredku le v korist, bodisi da so videli v vsakemu najslabšem sočloveku, ki ima pravico do samostojnega življenja in mišljenja. Facit vsega je dandanes, da so v onih deželah delavci na najboljšem stališču in da je kultura, splošni način življenja na višku današnje dobe. Samo tam, kjer si je priborila svoboda pravico do razvijanja, samo tam je dosegel splošni napredek najvišjo točko popolnosti. Saj je res, da dajemo s tem sebi slabo izpričevalo — ampak vendar je tako, vsi smo prepričani o tem. A tudi to vemo, da so nas ovrtili dozdaj zgolj zunanje in formalne strani pri splošnem korakanju v boljšo bodočnost. Proti nam so vsi, tudi slovanskih bratov naših ni mogoče vedno ogreti za kako novo idejo, pa vendar se ne strahimo. Nasprotno. Potruditi se hočemo, da razširimo in poglobimo duševni nivo svojih ljudi, ker vemo, da je to plemenitejša in pametnejša sredstvo v dosego naših teženj nego fanatično primojduševsko rotenje in zatavljanje vseppek.

V kratkem bomo otvorili kurz najraznovrstnejših predavanj. Razgovoriti in poučiti se hočemo v vsem, kar nas zadeva. Posebno važnost pa mislimo polagati na studij naše dosedanje kulture, njenih ovir in njenega razvitka. S se moramo spoznati; svoje težnje moramo proučiti, o nap. kah in vrlihah moramo vedeti vse, nič nam ne sme biti tuje.

Velike hvale in neomejenega priznanje je vredno prizadevanje nekaterih naših nitelgentov, ki se trudijo oblagrovati svoje najbližje z zakladi lastnega znanja. Le tendencioznost, samo namen in postopanje takega izobraževalnega dela nas moti, da ne moremo popolnoma in v vsakem oziru odobrovati tega hotenja in početja. Mi hočemo podajati suho snov resničnosti in pravičnosti — In se ne mislimo ozirati ne na desno, ne na levo. S bi hočemo služiti in napredku novodobnega socializma. Resnica nas vodi. Narodnostni socializem ne more in ne sme namreč zasledovati samo svojih političnih namenov. Po svojem bistvu se more povspeti višje.

lažje in lepše gre delo izpod rok, človek premišlja in nič ga ne moti, čas pa le mineva. Ko pa se sence podaljšajo in leže mrak po dolini, vstane človek in si pretegne ude pa gre počasi okornih in težkih nog k večerji. Po gozdu morda ga vodi pot. Kako dobro mu de ta skrivnostni mrak, kako svečano in prijetno šelesti drevje v vrhovih. Lahke sapice se igrajo — in vse je kakor lepa pesem, glaseča se nekje oddaleč in občutena tako oddblizu. Človek se odkrije, in prijetna sapica ga poboža po čelu, in čiste in svete, velike misli objamejo njegovo srce. Sprehajajo se in se vračajo še lepše, vse očističene in svetle. Lepi načrti, veliko upanje napolni njegovo sree, radostno je in mirno in ne čuti ne jeze, ne sovraštva.

Mir, samo odpuščanje, in sprava....

Blagor mirnim....

Tako je mineval dan pridnima bratoma. tako sta živela in stabilna srečna. Zgovorna nista bila. Enolično delo jima je vzelo besede, da sta lahko molčala.

Le kadar je hotel France natlačati staromodni vivček, je odložil kladivo in je pogledal na senco v dolini.

„Tone, kar nehaj pa zakuri. Po dne bo pa lačna sva.“

V dolbini pod skalo višoke stene sta imela svojo kuhinjo in vse kuharske potrebe, ki sta si jih donasala vsak dan sproti.

In se tudi bo. Z vsakim dnevom svojega obstoja dokazuje to. Zakaj moderen je in vidi vspeh svojega dela le v razumu in doslednosti.

Razumevanje našega časa in doslednost neumornega dela — ne agitacijskega, temveč vsakega in brezobzirnega — v takem delu vidi moč in veljavo in opravičenost svoje lepe bodočnosti. Kajti samo trebih, samo naš lastni želodec, da tako govorimo, ni naš ideal. Naša vera, trdno naše upanje temelji in korenini marveč v razumevanju etičnosti in njene vrednosti, kolikor si jo je znal pridobiti narod sam zase. Kajpakda moramo in hočemo vpoštevati vse težkoče, ki bi mogle ali morale opravičiti morebitne nepravilnosti. Ampak plašč čez sramežljivo nagoto prave resničnosti to ne bo moglo biti. Mi smo in hočemo ostati na solncu resničnega življenja. Vsak mrak skušamo odpraviti, posvetiti hočemo vanj.

Pridite vi vsi, ki ljubite resnico in sovražite laž in licemerstvo, pridite vi vsi in bodite z nami na solcu, da se ne ohladite v senci brezbriznosti in nezavednosti.

Čas resnih dogodkov, veliko pero piše zgodovino današnjih dni. Ne dopustimo, da bi zapisalo o nas, česar bi se mogli sramovati naši zanamci.

Pridite in bodite z nami, ki smo iz vas in živimo in delamo za vas, pridite in bodite deležni vspehov velike naloge, ki smo si jo naložili in ki jo izvršimo in smo ponosni nanjo!

Zakaj naj gospodinje kupujejo v konsumnem društvu?

Gospodinje so se razburjale: Za nekaj let sem so trgovci zviševali cene pri vseh živilih, toda redno tako, da večina gospodinj toga ni takoj občutila. Trgovci so izrabljali nepraktični način, po katerem ravno kupujejo neimovite gospodinje. Gre do večinoma dopoldne na trg in kupijo nekaj dekagramov mesa in sočivja. Ko pridejo potem otroci iz šole, mora eden teči po zabelo, drugi po moko, tretji po jesih ali kaj drugega. Vse za jako majhne svote, Koliko velja kilogram, tega ne vejo. Ravne žene, ki kupujejo pri trgovcu, zahtevajo skoro vse po vinarih.

Pri tem načinu kupovanja ne more biti nobene kontrole; kolikor trgovec napetehta, je prav. Če postane potem množina, ki je dobimo za gotovo vsoto, vedno manjša in nevidnejša, zapazijo to žene, se pritožujejo tudi in potem izvedo, da se je ta ali ona r.č podražila. In gospodinje tožijo da se ničesar več ne dobi za denar. Nekega dne smo izvedeli o novi prodajalni, in z velikimi črkami je bilo napisano na lični deski: „Konsumna zadruga članov N. D. O.“ Trgovina je gotovo veliko lepša ko druge, čisto in okusno leži blago, tako razdeljeno, da nima surovo maslo okusa slanikov in kava vonjave petroleja. Vse priprave, tehnična, police in uteži, vse je jako čisto. Žene so govorile o otvoritvi nove trgovine in niso bile čisto nič vesele te novosti. Viharne so odobraval, ko jim je trgovec za ogrom razburjeno razlagal, da je konsumno društvo podjetje, ki ima samo ta namen, da napolni voditeljem žep, in da bi morala vlada praznoprav prepovedati tako podjetja. Žene niso šle v novo lepo prodajalno, ampak so samo radovedno

Tone je zanetil, in plamen je zasvetil v polmračni dolbini, da je nalahko zažarel njegov obraz, ves droban in nežen in kakor ženski; še brke mu niso rastle posebno.

„Vidiš, Tone! Nič ni nama sile — pa si se hotel ono leto oženiti. Kaj bi! Saj znaš kuhati kakor ne vsaka ženska... ope-reš tudi, zašiješ... Kaj je polnu treba ženske nadloge v hiši?“

Tone je molčal in je zajemal krompirjevo juho in prigrizoval kos ajdovega kruha.

France je bil siten je je rad. govoril med jedjo.

„Hudirja... hm... kdove, kako bi bilo, če bi bil vzel tisto brljavo dondo.... Jaz bi bil revež in tvoji ženi v napoto.... Hm... aha... ranjki oče so zapustili hišico in tisto ped zemlje nama obema — pa jaz bi bil vendar moral od hiše do hiše.... V napotje nisan rad in prepirati se nočem. Kaj bi...“

„E, pusti France, pusti. Saj sva sama in gospodarja v hiši sva oba.“

„Hm... Kaj pak! Pa stara sva tudi že blizu petdeset. Kaj bi človek!“

Tonetu so bili taki pogovori vselej zelo mučni. Včasih bi bil rad ugovarjal, pa je vedel, da bo končno obveljalo le mnenje Francetovo, ki je bil malo starejši in res dokaj bolj možat in resen nego Tone. Z oporekanjem bi itak ne bil mnogo opravi-l, samo razjezil bi bil Franceta.

gledale, kdo in koliko jih pravzaprav tam kupuje. Same pa so ostale zveste svojemu trgovcu.

Žrtvovale pa so parkrat na dan svoj čas, da so spet po kaj prišle; jezile so se, če je prišla v trgovino kaka gospoda, ki ji je uslužno postregel sam trgovec, dočim so one, ki so prišle prej, morale čakati. Da, tudi, kadar je prišla kuharica hišnega gospodarja v trgovino, so morale naše žene čakati. Ona si je izbrala najlažje blago v zela vse v roki in si izvolila, kar ji je bilo všeč. Delavske žene pa so dobile, par so drugi že otipali in kar čisto tudi že ni bilo dobro ohranjeno. Trgovec se je veselil, da mu ni delalo konsumno društvo nobene znatne konkurence. Nekega dne pa so bili nalepljeni lepaki na vseh oglih in raznašali so se listki od hiše do hiše, od stanovanja do stanovanja, ki so vabili žene k slogi. Na letakih je bilo pisano o draginji, o škodljivem počenjanju žitnih spekulantev, živinskih trgovcev, mesarjev itd. Ne zato, ker je ljubi Bog dal tako malo žita, sta moka in kruh draga; draginja izhaja od tod, ker je vse: polje, travniki, gozdovi, zasebna lastnina posameznih ljudi. Tisti, ki imajo največ zemlje, hočejo vedno več zaslužiti od pridekov svoje zemlje. Zvišujejo žitne cene, prekupovalci delajo ravno kako, in ko pride končno žito v por-debi moke in kruha med prebivalstvo, je postalo že neizrečeno drago. Tako delajo tudi živinorejci in živinski trgovci, tako je tudi s preskrbljevanjem drugih živil. Tovarnarji sladkorja dražijo sladkor, ker med seboj dolčijo cene in s kaznijo zagrozijo tistemu, ki bi se drznil prodajati ceneje. Vlada po svoje pospešuje draginjo, ker ravno tista živila, ki so tudi delavcu najbolj potrebna, visoko obdačuje. Ti dokazi so prepričali pametne gospodinje. Z napeto pozornostjo so sledile vsakemu stavku. Spoznale so, da trgovci hote ali nehoti dražijo živila od dne do dne bolj in bolj. Kako bi neki moglo drugače biti če je skoro v vsaki hiši, kjer prebiva delavstvo, mala trgovina, v eni jestvinčar, v drugi moker, v tretji mesar, v četrti prodajalec mila itd. Za vse te prodajalne je treba plačati najenimino, dohodki vsakega posameznega podjetja morajo preživljati rodbino. Ti mali trgovci nimajo velikega kapitala, ne morejo kupovati dobrega in cenenege blaga v velikem, ker pa imajo vendar svoje stroške in morajo tudi kaj zaslužiti, si morajo nabavljati le manjvredno blago in ga prodajati za visoko ceno svoj-jim odjemalcem.

(Dalje prihodnjije)

DOMAČE VESTI.

Bankrotni tržaški socialisti. Tednik „Lavoratore“ si hoče na zelo žalosten in smešen način napraviti reklamo, katere je tudi resnično zelo potreben. V svoji zadnji številki od srede prinaša svojim naivnim bralcem poročilo o štrajku v Ajdovščini. V začetku navaja mizerno plačo, grdo ravnanje s delavstvom itd., Človek, ki je to čital si je nehoti mislil, da so socialisti vendar le prijatelji delavstva; kajti akoravno niso sami priredili imenovanega štrajka, vendar simpatizirajo z njim. Toda malo nižje pa pišejo ti ljudje, da ta štrajk ni bil uprizorjen radi zboljšanja plač de-

Tega ni hotel; zato je Tone rasil molčal. Nič ni smelo kaliti bratovske ljubezni.

* * *

Tisto leto, ko je slava tako gladko pomorila vso ajdo, da ljudje še semena niso dobili nazaj, je ubil Simonček iz Pristavice svojega strica, ker mu je predolgo živel. Po noči ga je v košu prinesel v Kuščarjek in mu je dal krivec v roke kakor da bi bil tu rezal protje in ponesrečil.

Simončka so zaprli, in v ječi je skesano poginil.

Toneta je bilo strah, da se ni upal kukati v dolbini; pripravil si je kuhinjo zunaj pod skalo, zakaj groza ga je bila teme, pov sod je videl Simončkovega strica s krvavo glavo in s krivcem v roki.

Nekoč sta brata navrtala skalo na vžgala nit. Iz zavetja, kjer sta čakala, da se vžge smodnik, se je čudovito lepo videla dolina med Malim Gabrom in Cesto. Kakor morje je valovalo žitno polje. Lakah diha prijetne sape je plaval po polju in je nalahko šumel v gozdu. Škrjanec je drobil visoko nad njivami, ves majhen in droben ko iglina glavica je visel v zraku. Nasukrat pa se je spustil in je padel ko kamen na njivo. Kadar je bilo jeseni veliko deževje, so se odprli požiralniki v Vidgajevih jamah in v Kuščarjeku, da je bila kmalu vsa dolina eno samo veliko in globoko jezero. Gosi so priletele bogve odkod, in divje rac-so fifotale nad vodo. (Pride še)

PODLISTEK.

BRATA.

Črtice Iv. Z—c.

Dannadan in točno kakor ura sta prihajala Primožev France in njegov brat Tone v Kuščarjek in sta tolkla kamen za posipanje državne ceste. Sijajen ta zaslužek ni bil — kubičen meter šestdeset vinarjev — in delo tudi ni bilo zavidanja vredno. Kadar sta čepela takole visoko gori na pečini in sta vrtala veliko skalo, jih je bilo videti ko dva tička, in človek se je zgrozil, ko je pomislil, kako strašno bi kriknila, če bi se jima sprožil kamen pod nogami, in kako bi telesi zamolklo odskakovsti od skalnih grebenov in se kotalili v globel, obdano od treh strani skoraj z navpičnimi stenami.

In vendar sta bila zadovoljna in rada sta ste imela. Tako bratovske ljubezni, ne, je ni pa je ni, so govorili ljudje. Kdor je poznal Franceta in Toneta, se jimu je nehoti čudil. Pridnosti njihovi se je moral čuditi in miru in zadovoljnosti njihovega življenja.

In potem sta splezala s pečine, sedla sta na sveženj smrekovih vej in sta tolkla in drobila trdi vapnenec.

Cel dan sta nabijala po kamenju in nista spregovorila skoro besede. Zakaj

lavcem, ampak edino radi propagande za narodnost. O Vi naivneži pri „Laboratoru“! Ali res nimate toliko soli v glavi, da bi vedeli, kje je Ajdovščina? — Ker ste nevedneži. Vam hočemo mi povedati, da je Ajdovščina na meji Kranjske in Primorske in da biva tam od pamtikev slovenski narod, izumemši kakih 5 drivdandnih nemških pijavk, katerim smo ravno trdi zdaj na prste stopili.

Dalje trdi imenovani list, da je tov. dr. Mandič s svojimi prijatelji zbežal od demonstracije zadnjo nedeljo v Ajdovščini. Da to ni res, bi lahko štrajkujoči delavci sami dokazali. Mi si pa dovoljujemo postaviti na gospode sodruga ponižno vprašanje: kje so bili ob priliki generalnega štrajka dne 13, 15 in 15 februarja leta 1902 Vaši, takrat že tako „slavni“ voditelji: Pitoni, Pagnini in mojster Kopač, ko so pokali streli po tržaskih ulicah in je tekla pristna delavska (reci: slovenska) kri??? Takrat sta se prva dva lepo skrila, a Jože Kopač jo je pa lepo s prvim vlakom popihal v Ljubljano.

To smo Vam povedali radi tega, ker mislite, da delajo drugi tudi tako. kakor Vi sami.

Nas ne vodi sebičnost. dobičkaželjnost ni naša slabost. To nam mora priznati vsak, ki je pravičen. Samo in edino korist onih, ki jih zastopamo, je pred našimi očmi. Blagor slovenskega delavca je na našem srcu. Svojega brata branimo in ga ne zapustimo nikdi.

Podjetje Jožeta Kopača. Pravzaprav je javna tajnost, katero vsak pozna. Ali vendar se človek nasmehne, ko jo tolikrat čuje. — Ravnateljstvo državnih železnic je menda imenovalo famoznega Jožeta za svojega agenta in zaupnika. Jože Kopač se vsaj vede tako, in socialisti to najbrže verjamejo. Saj sploh radi verjamejo Jožetu, ki ima neki pravico sprejemal v železniško službo ljudi, ko so mu všeč. Dvorni svetnik in načelniki menda morajo samo pokimati — pa je dobro, dejstvo je pa vendar, da si je Jože še pred par leti znal pridobiti čudno veliko naklonjenosti v prezidijalni pisarni železniškega ravnateljstva v Trstu.

Jože si hoče, ko je začela ugašati njegova brleče zvezda, pomagati s takimi pretežami. Nebo pomagalo! Tudi dr. Šolarju je odzvonilo.

Sicer pa častitimo ravnateljstvu drž. železnic!

„Rdeči prapor“, po prezgodnji smrti Delavskega lista, glasilo tudi tržaskih slovenskih socijalnih demokratov, je trobil tudi takrat v rog svojega učitelja „Il Laboratore“ v obrekovanju, črnenju vodstva N. D. O. in trosenju neresničnih in nalašč zviti poročil. Ker pa toli pričakovana katastrofa ni hotela priti, ampak se je stavka na miren in za delavce vsaj za se zadovoljiv način rešila, je „Rdeči prapor“ prišel kar ob sapo. Mi obžalujemo globoko take izbruhe podivjanega strankarskega fanatizma — in to posebno radi tega, ker dokazujejo, da tukajšnji socijal. demokratični stranki res ni več zdravila. „Rdeči prapor“ naj bo prepričan, da je s svojim pisarenjem ob priliki zadnje stavke dosegel edino to: da oni slovenski delavci obračajo s studoma in ogorčenjem svoje poštene obraze od njegovega umazanega prapora.

N. D. O. Prosta luka. Premikači se vabijo na sestanek za torek 10. avgusta ob 8. uri zvečer.

N. D. O. priredi nocoj ob 8. uri zvečer v prostorih „Gospod. društva“ v Šklednju shod delavcev iz plavža. Pričakovati je obilne vdeležbe.

V Solkanu pri Gorici se vrši nocoj ob 7.30 zvečer vstanovni občni zbor pod N. D. O.

Odbor gostilniške zadruga članov N. D. O. vabi vse tovariše zadrugnike na občni zbor, ki se bo vršil danes, dne 7. uri zvečer v prostorih „Narodne delavske organizacije“.

DOPISI.

Dolina-Boljunec. — Prijeli smo: Naš borni narod, živeč v enolični vsakdanjost v večnem boju za vsakdanji kruh, je kulturno zoostal za drugimi narodi. A temu se ni čuditi. Število njegovih voditeljev je bilo vedno majhno, še manjše pa število tistih, ki so ga res razumeli, znali se prilagoditi njegovemu duševnemu obzorju in sorazmerno s tem zarj delovati. Zaostal je gospodarsko in vsled tega tudi duševno.

Naš narod je neekonomičen, ker ne zna dobro vporabiti svojih telesnih i slučajnih denarnih moči; ne zna jih vporabiti in zato je navezan na razna podjetja tujcev: *Njihov suženj je!*

Ne smemo dopustiti, da gre tako dalje!

Ako se hočemo prištevati zavednim Slovincem, gorečim sinom svojega naroda, razširjajmo njegovo duševno obzorje, skušajmo izboljšati njegove ekonomske razmere in izobražujmo ga gospodarsko. Poprimimo se s trdno voljo vsake naprave, ki deluje v tem smislu, dokler ni prepozno.

V korist slovenskega naroda nameravajo ustanoviti tudi pevski-bralni društvi „Prešeren“ v Beljuncu in „Vodnik“ v Dolini v zvezi s podružnico „Narodne delavske organizacije“ javni ljudski knjižnici v Boljuncu in Dolini.

Žal pa, da nimajo zato še dovolj sredstev. Po neprestanem agitiranju smo nabrali komaj nekaj knjig in par kron denarja. Obračamo se še enkrat na radodarno slovensko javnost in trdno upamo da nam pomaga.

Vsak tudi najmanjši dar, knjige in denar, hvaležno sprejema: „*Odsek za ljudski književnici v Dolini pri Trstu*“.

Vse slovenske liste prosimo, da ponatisnejo Dolina-Boljunec, dne 31. julija 1909.

Darovi.

Ker pomotoma tiskano v zadnji številki Nar. Del. da je g. „Panier“ nabral na banketu podp. društva v Idriji K 40.— se istega popravi na ime *Fran Tavzes*.

Razne vesti.

Novo vrsto strupenih gob, ki so bile dosedaj še neznane, so zasledili na Krasu. Največ jih je v štanjski okolici. V teh gobah so dobili nenadno naravnega sovražnika kobilice, katere napravljajo letos, kakor že znano, ondotnim kmetovalcem ogromno škodo. Ta goba uničuje namreč kobilice, ravno tako, kakor že znana strupena goba mušnica. Nameravajo jo v od pomoč kmetijstvu umetno razširiti in razmnožiti po celem Krasu.

Žrtve pri španskih bojih z biki. Ob bojih z biki na Španskem je bilo letos ranjenih 110, usmrčenih pa 110 oseb. Vlada hoče bikoborbe odpraviti.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Člani „N. D. O.“ dobe 2% popusta, ako nakupujejo v trgovini jestvin

Ivan Wiegeler & dr.

•• (Matija Millonig) ••
ul. C. Ghega št. 10.

Matevž Furlan

ul. Antonio Caccia 17.
(prej Androna del Moro).

ima najboljšo vino v Trstu.

Konsumna Zadruga članov „N. D. O.“
(registrirana zadruga z omejenim poročtvom)

je odprla

svoje prvo skladišče

v ulici Bosco št. 17.

Skladišče je odprto: vsak dan od 7. zjutraj do 1 pop. in od 3.—8. ure zvečer; ob sobotah je odprto do 9. ure zvečer; ob nedeljah zaprto.

ODBOR.

Tovariši člani N. D. O.!

Podpisani Vam naznanja, da je otvoril svojo novo gostilno

Trattoria al Ginnasio

(Gostilna pri Gimnaziji)

v ulici dello Scquero nuovo 7.

kjer se postreže vsacemu in vsem ravno tako in po istih cenah, kakor prej v gostilni „Pri stari breskvi“.

Priporoča se za obilen obisk

Hinko Kosič.

Tovariši!

Dne 26. junija 1909. je odbrl svojo brivnico naš tovariš

ud Nar. Del. Org. Anton Novak

ulica Settefontane št. 13.

ki se tem potom priporoča vsem tovarišem in Slovincem sploh za mnogobrojen obisk.

Sprejme mesčenike po najnižji ceni.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

7. avgusta parnik „Argentina“ Nowi-York via Patraso-Palermo.
19. avgusta parnik „Sofia-Hohenberg“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas Rio de Janeiro.
21. avgusta parnik „Lavra“ Nowi-York via Patraso-Palermo.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzjav.
Za informacije se je oglasiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molin Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 42. (vokal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporoča

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

PEKARNA in - **VINKO SKERK**
SLADČIČARNA

TRST, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9.

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovažja vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero buteljnk ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni.

Spoštovanjem **VINKO SKERK.**

Zaloga obuvala in čevljarskimojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč. c. kr. priv. lloyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario st. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.
Prodaja najboljših voščilo (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulici BELVEDERE št. 3.

in v Filijalki **A. ŽERJAL**, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K. l. — blaga zaston ako nakupite za K 50.— blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699.

Telefon št. 699.

Konsumna zadruga N. D. O.

Prodajalna: ulica Bosco 17.

Telefon: št. 23-21.

Tovariši!

Čisti dobiček tega Vašega prvega gospodarskega podjetja je namenjen le
Vam in Vaši sveti stvari!

Slavnemu ... in posebno članom „N. D. O.“ pri ... podpisani svojo dobroznano

„Kavarno Universo“

na trgu della Caserma št. 1, tik „Narodnega doma“, kjer ima na razpolago najfinejše likerje ter tukajšnje in zunanje slovenske, italijanske in nemške časnike, kakor tudi najboljše ilustrirane revije.

Za obilni obisk se priporoča vdani

Fran Bojc.

Delavci!

Če hočete dobiti kozarec dobrega in cenega vina vstopite v

VINOTOČ

ulica del Vento 20. (vogal ulice Guardia.)

Prepričajte se, da četrt najboljšega vina stane le 14 st., na dom po 12 stot.

Za obilen obisk se priporoča

JOŽE LEBAN.

: Pekarna Mreule :

v Rojanu, ulica Montorsino št. 7

ima na razpolago

vedno svež kruh in vsakovrstne najfinejše sladšice.

Sprejema naročila.

Slovenski delavci!

Postrežem Vam z kozarcem dobrega in pristnega vina v svoji gostilni

„Pepi Moro“

Belvedere 49.

ter tudi vsaki dan z vsakovrstnimi mrzlimi in gorkimi jedmi.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Škerjanc.

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, sladšičarno in tov. biškotov

v ulici del Belvedere št. 57.

kjer ima na razpolago

vedno svež kruh raznovrstne sladšice in najfinejše likerje.

Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd.

Vdani

LOVRENO REBULA.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

pekarni in sladšičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, najfinejše sladšice, potice itd. ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani

Alojzij Guš.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All' Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Ai fratelli dalmati“ ulici Zudeeche št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst

se priporoča

slavnemu občinstvu in posebno članom

„N. D. O.“

Cene najnižje. — Delo solidno. — Postrežba

— točna. —

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško obrt.

Odlikovan dne 5. aprila 1906. v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in v Bruxelles-u z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

August Štular.

TRST, via delle Poste 12. I. nadst.

(nasproti Smolarsove papirnice).

Ugodno kupovanje.

40 metrov daljših docela porabnih ostan- kov, platno za pernice, zefir, oksford, barvano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18.— kron proti povzetju. V vsaki pošiljki je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

f. Pinkava

tkalnica v Dolni Radecihovi pri Nahodu, Češko.

Pekarna in slašičarna

Benedikt Šuban

TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke in mandorlate najbolj vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

Pekarna

Valentin Kukanja

vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi

ima na razpolago

vedno svež kruh in vsakovrstne sladšice.

Podpisani priporoča svojo

GOSTILNO

v ul. dell'Istria 658

kjer toči najizvrstnejša istrska vina in dalmatinski opolo. Postreže lahko tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.

G. Babič.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšice, potice itd.

Udani

Filip Trobec.

Podpisani naznanja članom „N. D. O.“, da je v ulici del Solitario št. 3 odprl svojo

GOSTILNO

„AL CASTELLO DI DORNBERG“

kjer toči najboljša vipavska, izborna istrska in najfinejša desertna vina, in ima poleg tega vedno na razpolago gorka in mrzla jedila. Postrežba točna in cene zmerne.

Za obilni obisk se priporoča vdani

R. Luznik.

— Pekarna i sladšičarna —

Josip Pahor - Trst

ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Na novo vrejena

Pekarna Karol Trošt

TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST

(nasproti cerkve sv. Jakoba)

ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladšice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Gostilna društva Jadran

ulica S. Marco št. 17.

toči najboljša

vipavska in istrska vina

Gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago, kakor tudi slovenski časopisi. — Najnovejše avtomatični orglje, katere svirajo izbrane slovenske komade.

Postrežba točna.

Cene zmerne.

Za dobrohotni obisk se priporoča

Odbor

društva „Jadran“

krčmar

Vinko Kante.

IVAN KOŠMERLI IVANOV

priporoča svojo

TRGOVINO Z JESTVINAMI

v ROJANU, ul. Montorsino št. 7.

kjer ima na razpolago vsakovrstne kolonijalne in druge jestvine, kakor tudi razne delikatese, najboljše vina in pivo v buteljkah.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Zaloga izgotovljenih oblek in perila za moške in dečke.

Vporabite priliko!

Da razprodam svojo obilno zalogo, naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem občutno znižal ceno blaga.

Kdor se hoče lepo in ceno obleči, naj se zgleda v moji trgovini.

Moderne moške obleke K 16— do K 60—

Črne moške obleke na izbero 14— „ 60—

Obleke za dečke na izbero 12— „ 20—

Moški jopiči iz bombaževine, ki se dajo prati 2-80 „ 4—

„ „ iz boljšega blaga 7— „ 14—

„ „ iz Alpaga, črni in modri 6— „ 16—

Črne moške hlače, za delavce, I. 2-50 „ 20—

Volnene moške hlače 4— „ 5—

Hlače za dečke 1-20 „ 4—

Volneni površniki za moške 13— „ 40—

Močne delavske srajce 1-50 „ 3—

Poleg tega velika izbira vsakovrstnih oblačilnih predmetov za moške in dečke po jako ugodnih cenah, mali kostimi, bele in pisane srajce, maje, spodnje hlače, nogavice, ovrtniki, zapetniki, naprtniki, kravate, naramnice, žepne rute, črni klobuki in moške kape.

Lastna krojačnica. — Izgotovljajo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Dnevno novi prihodi blaga.

Delniška glavica:

K 10,000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

Vlog okoli:

K 100,000.000

Naslov za brz.: SPOROBANKA

4 0/0

vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 0/0

— JADRANSKA BANKA v TRSTU —

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUJUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

— VALUTE IN DEVIZE —

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 0/0

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA.

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavil: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 793.

Restavracija, cene zmerne.

Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst

Kavarna, cene zmerne